

Carmen Luca ● Camelia Vlad ● Ilie Alin Bîrsan

Teste REZOLVATE

pentru reușita la examenul de definitivare în învățământul preșcolar

Portal
ÎNVĂȚĂMÂNT

www.portalinvatamant.ro

Cuprins

	Teste (pag.)	Rezolvări (pag.)
Testul nr. 1	11	63
Subiectul I. B. Literatură pentru copii: <i>Albă-ca-Zăpada</i> – Iacob și Wilhelm Grimm – <i>valorile educative</i> ale unei <i>povești culte</i> , aparținând genului epic		
Subiectul al II-lea:		
1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul didactic (domeniul Științe, 3-5 ani)		
2. Eseu despre rolul rutinelor în dezvoltarea personală a preșcolarilor		
Testul nr. 2	13	68
Subiectul I. B. Literatură pentru copii: <i>Amintiri din copilărie</i> – Ion Creangă – <i>valorile educative</i> ale unui <i>roman</i>		
Subiectul al II-lea:		
1. Activitate de învățare realizabilă prin lectura după imagini (domeniul Limbă și comunicare, 5-6 ani)		
2. Eseu despre rolul tranzițiilor în dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor		
Testul nr. 3	15	73
Subiectul I. B. Literatură pentru copii: <i>Balada unui greier mic</i> – George Topârceanu – <i>valențele educative</i> ale unei <i>creații lirice</i> , având ca temă <i>natura și viețuitoarele</i>		
Subiectul al II-lea:		
1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul de imaginație (domeniul Estetic și creativ, 5-6 ani)		
2. Eseu despre rolul activităților de după-amiază în dezvoltarea personală a preșcolarilor		
Testul nr. 4	17	78
Subiectul I. B. Literatură pentru copii: <i>D-l Goe</i> – Ion Luca Caragiale – <i>valorile educative</i> ale unei <i>schite</i> , aparținând genului epic		
Subiectul al II-lea:		
1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul de imaginație (domeniul Estetic și creativ, 5-6 ani)		
2. Eseu despre rolul activităților de după-amiază în dezvoltarea personală a preșcolarilor		
Testul nr. 5	19	83
Subiectul I. B. Literatură pentru copii: <i>Făt-Frumos din lacrimă</i> – Mihai Eminescu – <i>valorile educative</i> ale unui <i>basn cult</i> , aparținând genului epic		

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul liber (domeniul Estetic și creativ, 3-4 ani)
2. Eseu despre rolul lecturii în dezvoltarea personală a preșcolarilor

Testul nr. 6 21 88

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Fata babei și fata moșneagului* – Ion Creangă –
valorile educative ale unei povești culte, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul de comunicare (domeniul Om și societate, 3-4 ani)
2. Eseu despre rolul lecturii în dezvoltarea personală a preșcolarilor

Testul nr. 7 23 93

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Gândăcelul* – Elena Farago –
valențele educative ale unei creații lirice, având ca temă *natura și viețuitoarele*

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul de limbaj (domeniul Limbă și comunicare, 3-4 ani)
2. Eseu despre variantele de organizare și realizare a jocurilor și activităților liber alese,
în lumina abordării integrate

Testul nr. 8 25 98

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Gândăcelul* – Emil Gârleanu –
valorile educative ale unei povestiri, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin memorizare (domeniul Limbă și comunicare, 3-4 ani)
2. Eseu despre diferențiere și individualizare în procesul de învățământ preșcolar

Testul nr. 9 27 103

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Greierele și furnica* – Jean de La Fontaine –
valorile educative ale unei fabule, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul de mișcare (domeniul Psihomotric, 4-5 ani)
2. Eseu despre strategiile didactice, în viziunea sistemică, aplicate în învățământul preșcolar

Testul nr. 10 29 108

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Povestea lui Harap-Alb* – Ion Creangă –
valorile educative ale unui basm cult, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul de mișcare (domeniul Psihomotric, 4-5 ani)
2. Eseu despre strategiile didactice, în viziunea sistemică, aplicate în învățământul preșcolar

Testul nr. 11 31 113

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Iarna pe uliță* – George Coșbuc –
valențele educative ale unei *creații lirice*

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul de creație (domeniul Estetic și creativ, 5-6 ani)
2. Eseu despre parteneriatul educațional în preșcolaritate

Testul nr. 12 33 118

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Jack și vrejul de fasole* – Joseph Jacobs –
valorile educative ale unui *basm cult*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul de rol (domeniul Limbă și comunicare, 5-6 ani)
2. Eseu despre conceptul de „evaluare” în preșcolaritate

Testul nr. 13 35 123

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *La oglindă* – George Coșbuc –
valențele educative ale unei *creații lirice*

Subiectul al II-lea:

1. Activitatea de învățare realizabilă prin jocul de raționament (domeniul Științe, 5-6 ani)
2. Eseu despre proiectarea evaluării în preșcolaritate

Testul nr. 14 37 129

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Moș Ion Roată și Unirea* – Ion Creangă –
valorile educative ale unei *povestiri*

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin povestirea educatoarei (domeniul Limbă și comunicare, 4-5 ani)
2. Eseu despre metodele de evaluare în preșcolaritate

Testul nr. 15 39 134

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Oglindele* – Grigore Alexandrescu –
valorile educative ale unei *fabule*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă prin jocul de rol (domeniul Om și societate, 5-6 ani)
2. Eseu despre conceptele noului curriculum pentru educația timpurie

Testul nr. 16 41 140

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Povestea florii-soarelui* – Călin Gruia –
valorile educative ale unei *legende culte*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă prin jocul sportiv (domeniul Psihomotric, 3-4 ani)
2. Eseu despre planul de învățământ în educația timpurie

Testul nr. 17 43 145

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Prâslea cel voinic și merele de aur* –
valorile educative ale unui *basm popular*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă prin jocul de construcții (domeniul Științe, 4-5 ani)
2. Eseu despre metodologia de aplicare a planului de învățământ

Testul nr. 18 45 150

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Punguța cu doi bani* – Ion Creangă –
valorile educative ale unei *povești culte*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă prin jocul didactic (domeniul Om și societate, 3-4 ani)
2. Eseu despre structura noului curriculum pentru educația timpurie

Testul nr. 19 47 155

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Revedere* – Mihai Eminescu –
valorile educative ale unei *poezii pentru copii*, aparținând genului liric

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă prin jocul senzorial (domeniul Științe)
2. Eseu despre jocul în oglinda noului curriculum pentru educația timpurie

Testul nr. 20 49 160

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Somnoroase păsărele* – Mihai Eminescu –
valențele educative ale unei *creații lirice*

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare prin jocul de masă (domeniul Limbă și comunicare, 5-6 ani)
2. Eseu despre clasificarea jocurilor

Testul nr. 21 51 165

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Tâlharul pedepsit* – Tudor Arghezi –
valențele educative ale unei *creații lirice*, având ca temă *natura și viețuitoarele*

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă prin jocul logico-matematic (domeniul Științe)
2. Eseu despre rolul activităților în aer liber prin jocuri și întreceri sportive

Testul nr. 22 53 170

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte* –
valorile educative ale unui *basm popular*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă printr-un joc-exercițiu (domeniul Om și societate)
2. Eseu despre o modalitate de organizare a grupei pentru o activitate de învățare încadrată în
„Momentul poveștilor” (5-6 ani)

Testul nr. 23 55 175

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Vizită* – Ion Luca Caragiale –
valorile educative ale unei *schițe*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă prin mimă (domeniul Om și societate, 5-6 ani)
2. Eseu despre jocul de rol desfășurat într-un centru de interes denumit

TEATRUL PĂPUȘILOR JUCĂUȘE

Testul nr. 24 57 180

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Iedul cu trei capre* – Octav Pancu Iași –
valorile educative ale unei *povestiri*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate realizabilă prin jocul socio-emoțional (domeniul Limbă și comunicare, 4-5 ani)
2. Eseu despre activitățile opționale destinate preșcolarilor, noilor educații și noile tehnologii

Testul nr. 25 59 185

Subiectul I. B. Literatură pentru copii: *Ursul păcălit de vulpe* – Ion Creangă –
valorile educative ale unei *povestiri*, aparținând genului epic

Subiectul al II-lea:

1. Activitate de învățare realizabilă prin jocul muzical (domeniul Estetic și creativ)
2. Eseu despre activitățile artistice și cele de îndemânare

TEST

**Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
Timpul de lucru efectiv este de patru ore.**

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

S-a întors, apoi a scris cu litere uriașe de tipar, pe toată tabla: „Principiul din septembrie al domnului Browne: Când ai de ales între a fi corect și a fi bun, alege să fii bun.”

– Bine, fiți atenți, a zis el, întorcându-se din nou cu fața la noi. Vreau să începeți un capitol nou în caietele voastre. Se va intitula „Principiile domnului Browne”.

A continuat să vorbească, în timp ce noi făceam ce ne ceruse.

– Puneți data de azi pe prima pagină a acestui capitol. De acum înainte, la începutul fiecărei luni voi scrie pe tablă un nou „principiu al domnului Browne”, iar voi îl veți scrie pe caiet. Pe urmă vom discuta ce înseamnă acest principiu. La sfârșitul lunii veți scrie un text despre el, și anume despre ce înseamnă pentru voi. Până la sfârșitul anului veți avea o listă de principii pe care s-o luați cu voi. În vacanța de vară, le cer tuturor elevilor să vină cu un principiu personal. Să mi-l scrie pe o carte poștală și să mi-l trimită de oriunde se află în vacanță.

(R.J. Palacio – *Alege să fii bun*)

A. Limba română (30 puncte)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din textul dat, un cuvânt care conține diftong și două cuvinte care conțin vocale în hiat.
2. Contrageți o propoziție subordonată din text.
3. Menționați rolul cratimei în construcția **s-a** (*S-a întors*).
4. Construiți câte un enunț în care să utilizați omonimele cuvintelor: *luni, noi, vară*.
5. Construiți un enunț în care cuvântul **voi** (*s-o luați cu voi*) să aibă o altă valoare morfologică decât cea din text, precizând-o.
6. Indicați valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în secvența: **Vreau să începeți un capitol nou în caietele voastre.**
7. Precizați valoarea morfologică a lui **a fi** (*a fi corect...*).
8. Rescrieți propoziția subordonată din această frază, precizându-i felul: *În vacanța de vară, le cer tuturor elevilor să vină cu un principiu personal.*
9. Explicați, într-un text de 30-50 de cuvinte, semnificația enunțului: *Când ai de ales între a fi corect și a fi bun, alege să fii bun.*

B. Literatură pentru copii (30 puncte)

Redactați un eseu, de 300 – 600 de cuvinte, în care să prezentați **valorile educative** ale unei **povești culte**, aparținând genului epic, inclusă în programa de examen.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea **poveștii culte** selectate în genul literar menționat;

- indicarea a două valori educative ale *poveștii culte* selectate;
- ilustrarea posibilității de valorificare a celor două valori educative indicate;
- exprimarea unei opinii cu privire la modul în care pot fi utilizate aceste valori educative ale *poveștii culte* selectate.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **20 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **10 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 2 puncte; *utilizarea limbii literare* – 2 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 2 puncte; *ortografie* – 1 punct; *punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în numărul de cuvinte indicat* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Prezentați trei etape ale unei activități de învățare, având ca formă de realizare jocul didactic (domeniul experiențial *Științe*, nivel de studiu: 3 – 5 ani); sugestie de conținut: **diferențieri ale obiectelor după mărime** (mare, mic, mijlociu), ținând cont de următoarele repere:

- menționarea etapelor activității, trei dintre acestea putând fi captarea atenției copiilor, reactualizarea cunoștințelor și desfășurarea propriu-zisă;
- descrierea conținuturilor etapelor enumerate.

2. Realizați un eseu argumentativ, de aproximativ 300-600 de cuvinte, având ca temă rolul rutinelor în dezvoltarea personală a preșcolarilor. Aveți în vedere aceste aspecte:

- prezentarea valențelor formative ale rutinelor, pornind de la perspectiva lor organizatorică în cadrul activităților de dezvoltare personală a preșcolarilor;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat despre rolul rutinelor în dezvoltarea lor personală.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactare** veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 2 puncte; *ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUGESTII DE REZOLVĂRI

Testul nr. 1

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

- A. 1. *toată* (difteong); *uriaeșe*, *fiecărei* (hiat)
2. ce înseamnă acest principiu – însemnătatea principiului
3. Cratima s-a folosit pentru a marca pronunțarea apropiată a celor două cuvinte cu valori morfologice diferite: pronumele reflexiv „s” și verbul auxiliar „a”.
4. De luni intru în concediu.
Ieri au sosit laptopurile noi.
Am primit un telefon de la o vară de-a mea din Anglia.
5. Mâine voi trece pe la tine. (voi – verb auxiliar)
6. valoare morfologică: vreau – verb predicativ, capitol – substantiv comun, voastre – adjectiv pronominal posesiv;
funcție sintactică: vreau – predicat verbal, capitol – complement direct, voastre – atribut adjectival.
7. verb nepredicativ la modul infinitiv
8. să vină cu un principiu personal = propoziție subordonată completivă directă
9. Sunt situații în viață când trebuie făcută o alegere între corectitudine și bunătate. Sfatul domnului Browne este să se aleagă bunătatea, lucru care nu înseamnă neapărat excluderea corectitudinii, ci acordarea iertării sau aplicarea, cu blândețe, a deciziilor corecte care se impun.

B. Redactați un eseu, de 300 – 600 de cuvinte, în care să prezentați **valorile educative** ale unei **povești culte**, aparținând genului epic, incluse în programa de examen.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea *poveștii culte* selectate în genul literar menționat;
- indicarea a două valori educative ale *poveștii culte* selectate;
- ilustrarea posibilității de valorificare a celor două valori educative indicate;
- exprimarea unei opinii cu privire la modul în care pot fi utilizate aceste valori educative ale *poveștii culte* selectate.

Albă ca Zăpada

de Iacob și Wilhelm Grimm

Albă ca Zăpada a fost publicată în volumul *Povești pentru copii*. Volumul include mai multe basme germane (*Cenușăreasa*, *Apa Vieții*) ale căror teme și motive abordate se regăsesc și în basmele românești. Tema acestei povești pornește de la motivul mamei vitrege și abordează victoria dreptății și a bunătății asupra urii și răutății.

Povestea este o creație literară în care evenimentele se desfășoară într-un cadru spațial și temporar îngust, în acest caz, pădurea cu căsuța piticilor și cele două palate împărătești, la care participă un număr

mic de personaje. Întâmplările prin care trece eroul principal au la bază un complot, care determină acțiunea și dezvăluie caracterul personajelor principale. *Albă ca Zăpada* respectă definiția poveștii, ca specie literară, și observăm că suferințele copilei sunt cauzate de invidia mamei vitrege care se simte rănită în orgoliul ei să afle de la oglinda fermecată că există o altă femeie mai frumoasă decât ea. Nu se sfiește deloc să se răzbune, nici atunci când află că aceasta este chiar fiica ei vitregă, și, în mod repetat, completează uciderea fetei.

Spre deosebire de basm, în poveste, acțiunea este construită pe un singur eveniment scurt, foarte asemănător evenimentelor reale. Miraculosul intervine doar pentru a readuce la viață copila inocentă, vinovată doar de neascultarea sfaturilor prietenilor ei, piticii, căzând victimă acțiunilor ucigașe ale mamei vitrege.

Autorii construiesc personajele după modelul basmelor populare, folosind antiteza, scoțând în evidență credința populară conform căreia omul frumos e și bun, în timp ce omul urât e și rău. Fata este neobișnuit de frumoasă. Are pielea albă ca zăpada, buzele roșii ca sângele și părul negru ca abanosul, însă este și harnică, bună și iubitoare, având grijă de pitici și de gospodăria lor. Mama vitregă este și ea „cadră de frumusețe”, însă din cauza invidiei și răutății ei, „împărăteasa se urâța văzând cu ochii”, până într-acolo încât „nici ea singură nu mai cuteza să se privească în oglindă” și ca să-și ascundă urâțenia își luă lumea în cap și se pierdu în adâncul pădurii sălbatice. Ajunsă în pragul nebuniei, împărăteasa haină plătește astfel consecințele faptelor ei rele.

În urma acestei lecturi, copiii vor putea aprecia mai mult dragostea ocrotitoare a părinților lor. O altă valoare educativă se desprinde din atitudinea piticilor față de oaspetele neașteptat. Pornind de la acest aspect, atenția copiilor poate fi îndreptată către ospitalitate, cadrul didactic putând folosi această poveste pentru a le vorbi copiilor despre Codul bunelor maniere și cum trebuie să se poarte atunci când sunt în postura de gazdă, dar și de musafiri. De asemenea, copiii pot învăța că și ei, chiar dacă sunt mici, pot fi de folos celor din jur, așa cum și piticii, aparent neînsemnați, au ajutat-o foarte mult pe Albă ca Zăpada, iar din exemplul ei, preșcolarii vor învăța să fie recunoscători atunci când cineva îi ajută și să nu uite să spună un frumos „Mulțumesc!”.

Pornind de la vizualizarea portretului Albei ca Zăpada, se pot face exerciții pentru descrierea unei persoane. Cu ajutorul cadrului didactic, copiii vor identifica trăsăturile fizice ale unei persoane și, în limita posibilităților lor de înțelegere, se va trece către însușirile sufletești. Pentru a exersa ceea ce înseamnă însușiri fizice, copiii pot picta portretul Albei ca Zăpada în cadrul activității din domeniul estetic și pot exersa printr-un joc de rol diverse activități gospodărești în căsuța piticilor, pentru a deprinde unele bune practici în gospodărie, folosind material didactic în acest scop. Pe fundal, în timpul activităților practice, copiii pot asculta și fredona cântecelul „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici.”, un cântec vesel care va aduce bună dispoziție.

În concluzie, putem afirma că *Albă ca Zăpada* este o poveste care oferă multiple valori educative, pe lângă faptul că este o poveste foarte îndrăgită de copii.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Prezentați trei etape ale unei activități de învățare, având ca formă de realizare jocul didactic (domeniul experiențial *Științe*, nivel de studiu: 3 – 5 ani); sugestie de conținut: **diferențieri ale obiectelor după mărime** (mare, mic, mijlociu), ținând cont de următoarele repere:

- menționarea etapelor activității, trei dintre acestea putând fi captarea atenției copiilor, reactualizarea cunoștințelor și desfășurarea propriu-zisă;
- descrierea conținuturilor etapelor enumerate.

Înainte să etapizăm jocul didactic, să îl definim. Acesta e o activitate instructiv-formativă îmbogățită cu elemente ludice, desfășurată într-un mediu (non)formal de educație, în scopul atingerii obiectivelor operaționale. Supunem atenției și mediul nonformal, deoarece conținutul sugerat poate fi abordat și în cadrul unei vizite la Bibliotecă.

În continuare, prezentăm cele mai importante momente ale unei activități derulate prin joc didactic:

- elaborarea planului sub toate aspectele și organizarea lui în detaliu;
- derularea efectivă a jocului;
- evaluarea jocului și a modului în care (nu) au acționat preșcolarii; această etapă include și reflecția asupra a ceea ce (nu) s-a realizat conform așteptărilor.

Dintre toate însă, ne alegem trei etape ale sale:

- expunerea materialului concret intuitiv;
- precizarea titlului jocului și anunțarea scopului/obiectivelor;
- enumerarea regulilor jocului și explicarea lui.

Pentru a fi mai expliciti, le reluăm ținând cont de conținutul sugerat. Ne propunem să tratăm un subiect despre carte, așa cum li se înfățișează aceasta celor mici.

Primul pas făcut în sensul dorit este indicarea domeniului de dezvoltare potrivit în context: dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.

Al doilea pas este alegerea dimensiunii corespunzătoare în același context dat: cunoștințe și deprinderi matematice elementare pentru rezolvarea problemelor și cunoașterea mediului apropiat. În baza lor, comportamentele pe care le va dovedi copilul constau în familiarizarea cu informații despre anumite criterii de clasificare. Corelativ, el va dovedi că reușește să identifice și să numească formele obiectelor din mediul înconjurător, dar și că știe să redea, generic, noțiunea de „număr”. În cazul nostru, prezintă interes criteriile de clasificare a cărții strict după mărime.

Odată ce ne-am edificat asupra aspectelor prevăzute în noul curriculum pentru educația timpurie, avem în vedere aspectele de natură metodologică. Ne referim îndeosebi la didactica jocurilor. Drept urmare, dedesubt, etalăm punctele de referință în temeiul cărora se proiectează activitatea propusă. (Se înțelege de la sine momentul organizatoric al jocului, cu tot ceea ce comportă acesta.)

Mai întâi, educatoarea invită copiii să admire cărțile așezate pe rafturile din centrul denumit *Biblioteca*. Ei sunt rugați să le observe îndeaproape și să adreseze întrebări despre caracteristicile lor, formulate în baza informațiilor transmise instant prin analizatori; în speță, vizual și cutanat. De-a lungul secvenței, copiii se familiarizează cu materialul concret intuitiv, indicat cu precădere în stadiul preoperațional de dezvoltare a inteligenței umane. De mare folos pot fi elementele de joc, între care pot prima surpriza și ghicitorile. La fel pot fi cunoștințele readuse în memoria lor, însușite prin exerciții simple efectuate în jurul cuvântului „carte”. Fără doar și poate, (re)descoperirea materialului și reactualizarea cunoștințelor trebuie să fie raportate la principiul accesibilității, coroborat cu cel al învățării bazate pe joc. Opiniile copiilor despre proprietățile cărților tocmai analizate exclusiv după mărime se pot rezuma în noțiunile *mare*, *mic* și *mijlociu*. În perechi și frontal, potrivit criteriului dat, ei descriu cărțile expuse pe rafturi și fac trimitere imediată la situațiile de viață în care au mai întâlnit/folosit aseme-

nea cărți. Întrebările care pot anima descrierile sunt, exemplificativ, unele precum acestea: Uitându-ne bine la cartea cu ghicitori și la cea de bucate, ce diferență vedem? Dar între cartea de basme și cea de desen? Pe fondul discuției, educatoarea trece spre următorul moment.

De vreme ce li s-a dezvoltat preșcolarii tema zilei, e limpede că trebuie spus titlul jocului. Pornind de la acesta, în termeni accesibili, sunt enumerate obiectivele, derivate din scopul activității curente. Pe de o parte, titlul jocului trebuie să fie cât mai sugestiv și mai atractiv pentru copii. Ba mai mult decât atât, acesta trebuie să fie și memorabil pentru a le fi copiilor ușor să îl coreleze cu activitatea respectivă, dar și cu alte contexte educativ-formative. Pe de altă parte, având impact, numele jocului activează atenția în secvența dedicată prezentării regulilor și a sarcinilor.

Deducem astfel că mențiunea de mai sus facilitează intrarea în etapa preliminară a jocului didactic. În altă ordine de idei, acum suntem în secvența în care educatoarea punctează regulile jocului și sarcinile copiilor. Explicațiile însoțesc demonstrațiile de rigoare. Suntem de părere că transmiterea informațiilor dorite se face cu mai multă ușurință dacă se pun în lumină atuurile comunicării non- și paraverbale. De pildă, folosindu-se de acestea, educatoarea are șanse sporite de a fi înțeleasă de toți copiii, indiferent de potențial. Înțelegând enunțurile ce reprezintă regulile jocului, sarcinile care le revin treptat și ordinea în care se succed momentele educativ-formative și, în egală măsură, ludice, copiii pătrund conținutul într-un timp mai scurt. Pe deasupra, ei știu când și cum să utilizeze materialul didactic, dar și să dialogheze pe marginea lui. Totodată, semidirijați de educatoare, copiii propun conducătorul de joc și acceptă tacit sarcinile care-i revin acestuia. În aceeași manieră de lucru, ei înțeleg cum trebuie să procedeze pentru a reuși, în special atunci când au de trecut prin faza în care jocul devine complicat. Spre sfârșitul etapei, cu ajutorul educatoarei, desigur, copiii trec în revistă trucurile care înlesnesc eforturile depuse, gândind la miza jocului.

Reprivind lucrarea, conchidem că respectiva dimensiune de dezvoltare este tangibilă printr-o activitate ca aceasta. Fiind atât de uzuală într-o sală de grupă, cartea poate fi considerată un liant datorită căruia sunt mai lesne de găsit drumurile spre lumea matematicii și a științelor naturale. Pe toate le vor bățători după ce vor trece pragul primei clase din școala primară. Nu doar aceste drumuri sunt de găsit, întrucât liantul invocat – cartea, în format fizic – ne introduce în atmosfera metodicii activităților de educare a limbajului. O privire de rutină ne arată că termenii puși pe tapet – mare, mic, mijlociu – au în comun, în primul rând, sunetul *m*. Cu acesta poate începe un alt joc didactic, mono- sau interdisciplinar.

2. Realizați un eseu argumentativ, de aproximativ 300-600 de cuvinte, având ca temă **rolul rutinelor în dezvoltarea personală a preșcolarii**. Aveți în vedere aceste aspecte:

- prezentarea valențelor formative ale rutinelor, pornind de la perspectiva lor organizatorică în cadrul activităților de dezvoltare personală a preșcolarii;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat despre rolul rutinelor în dezvoltarea lor personală.

Odată cu începerea grădiniței, copilul trece printr-o perioadă de schimbare majoră. El este introdus într-un grup de persoane cu deprinderi și comportamente diferite, într-o colectivitate, la început, dezorganizată. El trece printr-o perioadă de adaptare, de trecere de la atmosfera familiei, un grup cu preocupări comune, la interacțiunea cu o colectivitate cu totul deosebită. Membrii săi, deși fac parte din aceeași categorie de vârstă, au comportamente diferite și provin din medii diferite – de multe ori, diametral opuse. Preșcolarul are parte de modele sociale complexe și diverse. Tranziția se realizează cu o oarecare

dificultate. Educatoarei îi revine responsabilitatea de a găsi mijloacele prin care transformă micuțul grup dezorganizat într-o a doua familie, familie care poate contribui la dezvoltarea psiho-socială a micilor membri. Reușita se poate datora faptului că toți preșcolarii au ca fond comun nevoia de afecțiune, de încredere și siguranță în adultul care îi învață să devină oameni.

Este dovedit științific faptul că 60% din structurile mentale ale unui adult se formează în primii trei ani de viață; ne referim la celulele gliale care susțin și hrănesc celulele nervoase. În primii ani are loc o explozie sinaptică, susținută sistematic de adulții care îl îngrijesc. Creierul unui copil de 6-7 ani are o imensă capacitate de a realiza mii și mii de conexiuni dendritice între neuroni. La această vârstă există de 5-7 ori mai multe conexiuni între neuroni decât există la adulți. De aceea, educația timpurie este crucială pentru dezvoltarea micului adult în devenire. În această perioadă se pot însuși cele mai multe obiceiuri bune. Însă știm că omul fie crește spre bine, fie se adâncește într-un obicei rău. Dar mai știm că poate fi corectată conduita lui, mai ales în primii șapte ani de viață. Rutinele sunt activitățile-reper care se repetă zilnic, în același moment al zilei și oarecum în același fel. Ele acoperă nevoile de bază ale copilului și contribuie la dezvoltarea globală a acestuia. Rutinele cuprind activități de tipul: sosirea copilului la grădiniță, întâlnirea de dimineață, micul dejun, igiena personală (spălătul și toaleta), masa de prânz, somnul/perioada de relaxare de după-amiază, gustările și plecarea.

Deși par simple, rutinele sunt uneori nedorite de copii. Acasă și în cadrul grădiniței, copiii le creează probleme părinților și personalului, fiindcă se simt închiși într-un cerc al rutinei. Cu tact, ei pot fi învățați să le accepte, căci îi disciplinează într-un fel anume.

Cea mai importantă funcție a rutinei este ordinea. Prin rutină se creează o ordine în viața copilului. Aceasta se poate realiza astfel: prin stabilirea unui program fix și prin ordonarea spațiului din jur. Așa se asigură ordinea în ceea ce privește desfășurarea activităților; de exemplu, stabilirea unei ore fixe pentru micul dejun, precedat de rutina necesară igienei mâinilor. Toate activitățile trebuie planificate din timp, spre binele copilului. Este vital să i se spună că trebuie să respectăm orele, să nu ne jucăm în timpul micului dejun sau că nu îl putem servi fără să respectăm măsurile de igienă. Ordinea în spațiul de lucru îl ajută să își dea seama că toate lucrurile dimprejur au un anumit loc și rol, dar și un timp al lor în care le folosim. Trebuie să îi reamintim de multe ori care este locul unui anumit obiect și să îl pună la loc atunci când nu îl mai folosește.

O altă funcție a rutinei este previzibilul; presupune pregătirea copilului pentru activitățile care urmează. Trebuie să conștientizăm întotdeauna copilul în privința faptului că, în scurt timp, va urma să desfășoare o nouă activitate. Așteptările pe care le avem de la copii trebuie formulate într-un sens pozitiv, nicidecum prohibitiv. Spre exemplu, să înlocuim formula „Nu alerga!” cu una mai atrăgătoare sau să propunem un joc. Până devine o obișnuință, este bine să îl încurajăm și chiar să îi apreciem efortul depus. Este esențial să anunțăm apropierea rutinei pentru a determina copilul să se pregătească pentru aceasta.

Pentru a eficientiza procesul de cultivare a obiceiurilor bune, să îmbinăm plăcutul cu utilul, știind că rutinele sunt adesea monotone. Pentru a le face mai plăcute, putem introduce elemente de joc. O bună practică poate fi povestea în care toți copiii sunt invizibili; ei se dau de gol dacă vorbesc sau tropăie. Fiind invizibili, îi pot spiona pe ceilalți și le pot afla secretele.

Așadar, rutina este o necesitate în procesul de dezvoltare armonioasă a copilului și, implicit, în formarea adultului de mâine, fiind benefică oricărei categorii de vârstă. Exersând, preșcolarii învață ce este răbdarea, voința și perseverența. Pe scurt, stăruința în bine.